

NME-zine

Tweemaandelijks e-nieuwsbrief over Natuur- en Milieueducatie nr. 1, maart 2003

● [NME-webstek](#) ● [schrijf je in](#) ● [archief](#) ● [schrijf je uit](#) ● [printversie](#)

Nieuw! Nu! Gratis!

Hier dan het eerste NME-zine, de elektronische nieuwsbrief van de Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie (Cel NME&I) van de afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid (AMINAL). Het NME-zine informeert je tweemaandelijks over de evoluties en nieuwe initiatieven van de Natuur- en Milieueducatie in Vlaanderen.

In dit NME-zine

- 1) **Perron van ontmoeting:** Vlaams NME-overlegplatform
- 2) **Poppelepee!:** MOS van kleuter- tot hogeschool
- 3) **De nieuwe link!:** vergroening van de schoolomgeving
- 4) **Kiezen wordt makkelijker:** Schoolkoopwijzer milieuvriendelijke producten
- 5) **Enneemmee**

NME-aanbod: nieuwe producten van de Cel NME&I

NME-agenda: NME-aanbod in maart en april

NME-webplatform: NME-links

1. Perron van ontmoeting

Ter uitvoering van het initiatief 146 van het Vlaamse Milieubeleidsplan 1997-2001 (MINA-plan 2) kwam het Vlaams NME-overlegplatform tot stand. **Initiatief 146** wil 'een natuur- en milieueducatief netwerk tot stand brengen en het inhoudelijk versterken'.

Het Vlaams NME-overlegplatform organiseert overleg over Natuur- en Milieueducatie (NME), verzorgt de communicatie erover, moedigt netwerken aan, bewaakt de kwaliteit van het NME-aanbod en bevordert de professionalisering ervan.

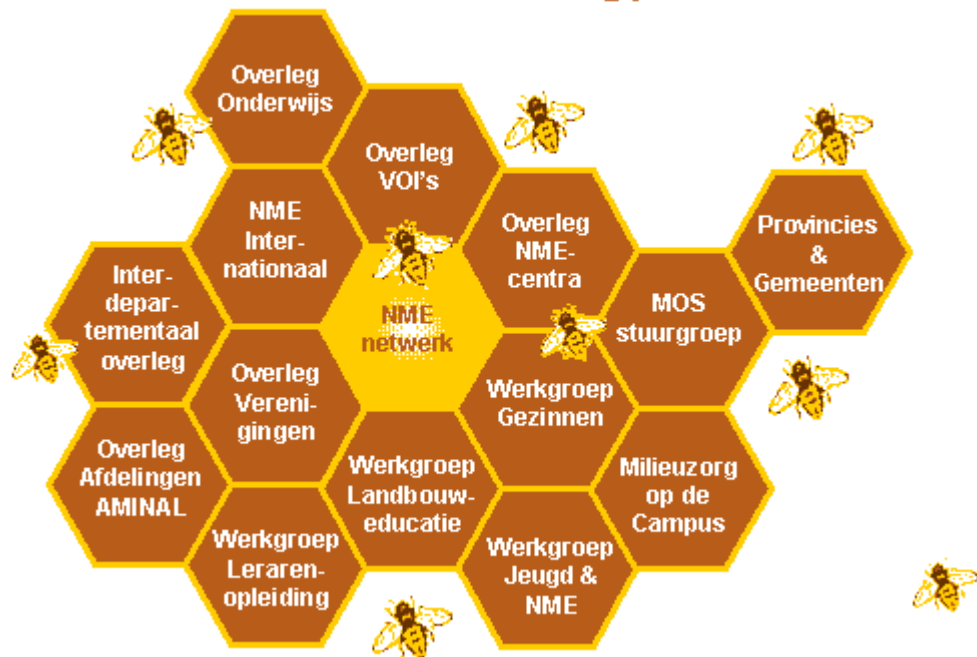
Het overleg tussen de verschillende instanties en organisaties met een NME-aanbod leidt tot doordachte educatieve programma's en acties voor het **onderwijs**, het buitenschools **jeugdwerk**, de sociaal-culturele **vormingssector**, **gezinnen** en andere **doelgroepen**.

Op het **Vlaams NME-overlegplatform** informeren verschillende subgroepen elkaar over hun werking, initiatieven, bevindingen en resultaten. Zo krijgen alle leden op het platform een overzicht van wat er in Vlaanderen voor NME gebeurt.

<http://www.milieueducatie.be>

Vlaams NME-Overlegplatform

2. Poppelepee!

'Onze school moet milieuvriendelijker en milieubewuster worden'. Dat is de doelstelling van elke MOS-school.

Het MOS-project vertrekt van de herkenbare situatie in de eigen school en stimuleert kinderen en jongeren om met directie, leerkrachten, ondersteunend personeel en ouders een **milieuproject op maat van de school** uit te werken. Samen met de gemeentelijke milieuableiters en lokale verenigingen spinnen provinciale begeleiders en gewestelijke coördinatoren aan een netwerk van MOS-scholen en NME-actoren. De samenwerking tussen de gewesten (Vlaams en Brussels) en de provincies zorgt ervoor dat elke Vlaamse school een **gelijkwaardig aanbod en een gelijkwaardige begeleiding** krijgt.

Een MOS-school maakt werk van de vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen, doet zich te goed aan praktijkvoorbeelden die de begeleiding aanreikt en ontvangt de vernieuwde nieuwsbrief '**Mosterd**': een inspiratiebron voor de uitwerking van een milieuzorgproject op school.

MOS maakte een **exclusieve afspraak** met de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn. Binnenkort krijgen de **basisscholen** die een MOS-milieubeleidsverklaring ondertekenden een aantal **MOS-poppelepees** (badges) die ze kunnen gebruiken om **gratis met bus of tram** op schakelbezoek te gaan. Een 'schakel' is een instantie of organisatie met een milieuaanbod voor scholen. De '*Leidraad voor schakelbezoek met De Lijn*' verduidelijkt hier de voorwaarden en procedure van.

MOS-scholen kunnen een **logo behalen**, een kwaliteitslabel dat aangeeft dat de school in een educatief proces stapt, systematisch milieuacties organiseert en volgehouden inspanningen levert om alle schoolleden voor milieuzorg te mobiliseren. De criteria voor het **secundair** onderwijs vind je in de algemene informatie op

<http://www.groeneschool.be/logodossier/>

Basisscholen krijgen binnenkort een toelichtingsformulier over de voorwaarden om het deelnamelogo te krijgen. Meer over MOS vind je op de MOS-webstek <http://www.milieuzorgopschool.be>

Je neemt contact op met de MOS-coördinatie via mos@lin.vlaanderen.be

MOS (**Milieuzorg Op School**) is een integraal milieuzorgprogramma voor alle Vlaamse scholen, van kleuter- tot en met hogeschool. Groene School maakt er sinds september 2002 deel van uit.

➤ **Mosterd brengt MOS op smaak**

Het eerste nummer van Mosterd bevat bijdragen over de 5 thema's van MOS-basis en de 7 aandachtsvelden van MOS-secundair. Dieper in de pot zitten: '**Speelplaatsminnaars**', 'Afvallvrije basisschool', 'Schoolkoopwijzer', 'Afvvalpreventie in zeven sprongen', 'Aanbevelingen voor het beleid', 'De Verenigde Provinciën' en '**De rode kaken van de hogeschool**'. Over het hele nummer vind je **MOS-verhalen** uit basis en secundair. MOW, MOT, MOV, MOI, MOL, en MOH bewijzen dat niet Bush maar MOS de aarde veroverd.

Hoe bouw je op school NME-activiteiten uit? Hoe geef je milieuzorg een stevig draagvlak? Hoe kan een project de school blijvend beïnvloeden? '**Milieu op zes poten**' toont aan hoe je milieuzorg een blijvende plaats in de school kan geven. Doe de test, haal je eigen school uit het spinnenweb en ontdek haar sterke en zwakke plekken.

De test 'Milieu op zes poten' vind je ook op <http://www.milieueducatie.be>

Een **proefexemplaar** van Mosterd vraag je aan bij de MOS-coördinatie: mos@lin.vlaanderen.be

3. De nieuwe link

Scholen krijgen almaar meer te maken met respectloos gedrag van

jongeren tegenover medeleerlingen, leraren, voorwerpen en omgeving. Dat wijst op het ontbreken van een gevoel van verbondenheid met de persoon, het voorwerp of de omgeving aan wie of waaraan de jongeren schade berokkenen (*de-link-wentie*). De meest fundamentele preventie van roekeloos gedrag tegenover de omgeving is de ontwikkeling van het besef van verbondenheid en medeverantwoordelijkheid. Door het herstel van de relatie van opgroeiende jongeren met hun natuurlijke omgeving, verhoog je hun welbevinden.

De minister van Leefmilieu en Landbouw keurde onlangs het project '**Vergroening van de schoolomgeving: kringloop van verbondenheid**' goed. Dit project wil scholen ertoe aanzetten om natuur en groen zowel in als rond de school meer kansen te geven. Het gaat om méér dan de instandhouding van biodiversiteit en concrete natuurwinst. Het **herstel van de verhouding tussen mens en natuur** komt op de eerste plaats.

Daartoe werkt de Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze (VELT vzw) een handleiding en een website uit. De **handleiding** biedt een waaier van praktijkgerichte suggesties voor de aanleg en het onderhoud van een **nuts- en een siertuin**, over het belang van **landschapselementen**, de vergroening van **stenen oppervlakten**, ecologische **poelen, monumentale bomen, insectenmuren**. Ze toont hoe de verschillende vergroenende activiteiten bij de vakgebonden en vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen aansluiten. Ook scholen midden in de stad komen hierbij aan hun trekken. De informatie is ook geschikt voor jeugdverblijfscentra en andere openbare en privé-terreinen. Via de **webstek** kunnen deelnemende scholen ervaringen uitwisselen en zich bijkomend informeren. Scholen die een schooltuin willen aanleggen of de school op een andere manier willen vergroenen, kunnen van bij de ontwerpfasen van hun project op deskundige **begeleiding** rekenen.

VELT werkt het project uit met de Administratie Leefmilieu (AMINAL, Cel NME&I) van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Info: Cel NME&I, rosine.vanoost@lin.vlaanderen.be, tel. 02 553 82 37

4. Kiezen wordt makkelijker

Hoe komt onze school aan een drinkwaterfontein en krijgen we daar subsidies voor? Welke merken van stiften, lijmen en correctiemiddelen op basis van water bestaan er? Is er in het Leuvense een drankenhandel die in retourflessen levert?

De webstek www.schoolkoopwijzer.be helpt de aankoopverantwoordelijke, milieucoördinator of directie van de school om de milieuvriendelijkste keuze te maken voor vijf aankoopvelden: **drank, papier, schoolmaterialen, catering en tussendoortjes** én **schoonmaakmiddelen**.

Deze schat aan informatie is ook nuttig voor bedrijven, administraties, verenigingen en eventueel personen die voor hun aankopen naar

milieuvriendelijke alternatieven zoeken. De informatie over de eerste drie aankoopgebieden is nu al online. Catering en tussendoortjes volgen in april, vanaf juli komen de schoonmaakmiddelen aan de beurt.

Deze webstek licht per product of productcategorie de relevantste milieucriteria toe en stelt aan de hand daarvan een rangorde op. De **aankoopgids** overloopt voor de meest ecologische keuzes welke merken ervan op de markt zijn en **bij welke leveranciers je ervoor in de eigen omgeving terecht kan**. Per product beantwoordt Schoolkoopwijzer praktische vragen en weerlegt het eventuele vooroordelen. De webstek geeft je ook inspiratie voor acties en activiteiten op school: de promotie van gerecycleerd papier, actie tegen wegwerpproducten, de invoer van duurzame schoolbenodigdheden. Hij geeft praktijkvoorbeelden en verwijst naar achtergrondinformatie. Op het **discussieforum** kunnen jongeren ervaringen over hun milieufacties uitwisselen en vragen stellen.

Wie via een enquête zijn mening over de webstek achterlaat, kan een pakket milieusparend schoolmateriaal **winnen**. Je downloadt de enquête via

http://www.schoolkoopwijzer.be/0_algemeen/docs/enquete.doc en stuurt ze voor 3 maart terug.

www.schoolkoopwijzer.be is een initiatief van de Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen vzw (BBL) en wordt gesubsidieerd door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Aminor.

Info: BBL - tineke.van.engeland@bblv.be, tel. 02 282 17 20

5. Enneemmee

NME-aanbod

Hoe beesten het doen

Een slang kronkelt, maar hoe doet ze dat? Hoe werkt de slokdarm van een vos? Hoe vangen vleesetende planten hun prooi? Hoe kan een sprinkhaan zo ver springen? **'Beestige techniek'** toont hoe dieren het doen. In deze tentoonstelling lopen natuur en kunst poot in poot.

'Beestige techniek' over technieken geïnspireerd op de natuur loopt van 16 maart tot 30 juni 2003 in het Natuur- en Milieueducatief Centrum De Helix, Hoogvorst 2 in 9506 Grimminge, Geraardsbergen. Open op werkdagen van 9 tot 17 uur.

Info: NME-centrum De Helix, tel. 054 31 79 50,
dehelix@lin.vlaanderen.be
<http://www.dehelix.be>

De vos in elk van ons

Als een oude vos de passie preekt, boer let op je haren. Of hoe ging het nu weer? Kruip in het bont van Reinaert, volg hem op zijn zwerftochten en ervaar hoe de vos leeft. De tentoonstelling **'Vossenstreken'** maakt je duidelijk waarom de vos zowel een lieverd als een vlegel is. Er schuilt een vos in elk van ons. Ontdek jezelf van 1 maart tot 29 juni in het Natuureducatief Centrum De Vroente, Putsesteenweg 129 in 2920 Kalmthout. Weekdagen van 9 tot 17, in het weekend van 14 tot 17 uur.

Info: NEC De Vroente, tel. 03 620 18 30,
devroente@lin.vlaanderen.be
<http://www.devroente.be>

➤ **Van 7 naar 1: Kraai for you**

Heel wat vogelsoorten zijn geregelde gasten van onze tuinen. Tuinen zijn schitterende plaatsen om vogels te bekijken. De **zoekkaart 'Top 50 van tuinvogels'** helpt je de meest voorkomende soorten te herkennen. Natuurpunt stelde de Top 50 samen op basis van de resultaten van een 'tuinvogelonderzoek' in Vlaanderen. De illustratieluiken werden naar grootte en kleur gerangschikt. Soorten die op elkaar lijken staan dus netjes bij elkaar. De informatieluiken op de tekstzijde bevestigen de identificatie.

De kaart kost 1,50 euro.

➤ **Dribbelwonders**

Zijn spinnen gevaarlijk en vies? Is een hooiwagen een spin? Welke spinnen kruipen bij mij in bed en welke komen niet verder dan de tuin? De brochure **'De spin, een potige dribbelaar'** vertelt je alles over die steltenloper: gedrag, voeding, zielenleven en natuurlijk ook voortplanting. De brochure telt 32 pagina's en werd geïllustreerd met een heleboel kriebelende foto's.

De brochure steekt samen met poster, bladwijzer en leuke kleurplaat in een web van 2,50 euro.

Meer over de 'Top 50' en 'De dribbelaar' vind je onder

<http://www.milieueducatie.be>
 Kijken bij 'educatief materiaal'.
 Zangvogels en spinnen bestel je via:
magdal.dhondt@lin.vlaanderen.be
 tel. 02 553 80 93

NME-agenda 📅

Noteer alvast ...

- **11/06/03:** 'NME in het sociaal-cultureel volwassenenwerk', studiedag. Provinciehuis Antwerpen.
- **13-14-15/10/03:** 'Duurzaam leren voor milieu', professionele NME-cursus, Blankenberge.
- **12-13-14/11/03:** 'Samenwerking tussen NME en opbouwwerk in een stedelijke omgeving', NME-Beneluxconferentie, Nederland.

Een **uitgebreide NME-agenda** van maart-april 2003 vind je op:
www.milieueducatie.be

maart 2003: Professionele NME-cursus 'Duurzaam leren voor natuur & milieu' * Informatieve sessies 'De zee en haar gebruikers' * Studiedag 'water' voor BuSO-scholen (MOS) * Vormingsdagen lkr. BO 'Week van de Zee' * NME-workshops voor kleuter- en lagere school * Burgerparlement over Duurzaam Consumeren * Eerste contactdag NME bij Limnet * Studiedag 'NME in Vlaanderen' * Boomplantdag * Splash : Europees Jongerencongres voor water * Interactief waterdoecentrum 'Hidrodoe' draait de kraan open * Infodag Milieuzorg Op School in de provincie Antwerpen * NME op de VLO-dagen in Flanders Expo * Dag van de technologie *

april 2003: Themadag Milieu, Toerisme & Recreatie (NL) * Week van de Zee 2003 * Erfgoedweekend * Dag van de Aarde * Vlaanderendag 2003 *

Tentoonstellingen: Beestige techniek (NMEC De Helix - Grimminge) * Vossenstreken (NEC De Vroente - Kalmthout) * Bodemprofielen (Nationale Plantentuin - Meise) * Schatten in de natuur (Natuurpunt - Turnhout) * Achter de schermen (De Wissen - Dilsen/Stokkem) * Waterkronkels (Isis vzw - Peer) * Kopen met je kop (PIME - Lier)

NME-webplatform (links)

- Portaalsite met een ruim aanbod aan internetadressen. De opsplitsing in categorieën maakt zoeken op het web nog eenvoudiger.

www.milieueducatie.be

NME-zine is de tweemaandelijks e-nieuwsbrief van de Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie (Cel NME&I).

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie, Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel,
tel. 02 553 80 71, fax 02 553 80 55,
nme@lin.vlaanderen.be
<http://www.milieueducatie.be>

Redactie: Viviane Cleeren, Eric Craenhals, Ilse Rottiers, Jan Van den Bossche, Hilde Van Lancker, Katrien Van Poeck.

Eindredactie: Jan Van den Bossche

Opmaak: Tim Joye

V.U.: J.P. Heirman, directeur-generaal, administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL)

- Reactie op dit NME-zine? nme@lin.vlaanderen.be
Kent u nog andere geïnteresseerden? Stuur hen dit NME-zine door.
- Het volgende NME-zine verschijnt **eind april 2003**.

De Cel Natuur- en Milieueducatie en -Informatie

(Cel NME&I) stimuleert netwerkvorming in de natuur- en milieueducatieve sector en sensibiliseert het brede publiek voor actuele milieuproblemen. Ze doet hiervoor beleidsvoorbereidend werk, moedigt wetenschappelijk onderzoek en professionalisering aan en werkt voor doelgroepen vernieuwende educatieve acties, pakketten en publicaties uit.

